

Ecovillage

Een nieuwe kijk op verkavelingen

Tekst Maite Grugeon Foto's Bostoën

Verkavelingen waarin men eerst bos aanplant en dan pas een plekje geeft aan de woningen: in ecovillages staat een groene woonomgeving centraal. Mens en milieu varen er wel bij.

Een kleine privétuin met veel zicht op het openbaar groen.

Erst het bos, dan de huizen

In Waarschoot (tussen Gent en Eeklo) ging men in maart 2011 van start met de bosaanplantingen van het 'bos van morgen'. Op dit terrein zal bouwfirma Bostoën een Ecovillage-project realiseren. De komende jaren, en in verschillende fases, verrijzen de woningen in de nieuwe verkaveling. Maar de start zal pas ten vroegste over drie jaar worden gegeven. Ook al wordt er nu nog niet begonnen met de bouw van de woningen zelf, toch worden de groenzones al een hele tijd vóór de woningen gerealiseerd. Dit heeft als voordeel dat het groen al flink kan groeien tegen dat de verkaveling is afgewerkt. De groenzones zullen voor een

aangename omgeving zorgen en speelgelegenheden bieden aan alle kinderen (ook de kinderen uit de buurt).

Méer groen, minder wegen

'Ecovillage' staat voor een ecologisch geheel van woningen, waarbij een groene omgeving en milieubewust, veilig en kindvriendelijk samenwonen centraal staan. Alle woningen binnen het Ecovillage project zijn energiebesparende passiefhuizen. De bouwfirma mikt met een woning in een Ecovillage niet op de veelverdiener, maar op het budget van een modale Belg. Zorgvuldig omspringen met de resterende open ruimte is een van de hoofddoelstellingen van een Ecovillage. Groene ruimte

is belangrijk in dit soort verkaveling. Men tracht de open ruimte zo veel mogelijk te behouden en kwalitatief in te vullen. Groene zones zullen als een rode draad doorheen de verkaveling lopen; er zijn bosjes, natuurlijke speelplekken voor kinderen, groenlaantjes etc. Dit in tegenstelling tot traditionele verkavelingen, waarbij men de open ruimte tot een minimum herleidt, door eerst de woningen en de wegen aan te leggen, en tot slot de resterende oppervlakte met groen in te vullen. In een Ecovillage-project gaat minder oppervlakte naar wegen en bestratingen. De oppervlakte aan privétuintjes wordt eerder beperkt gehouden, waardoor een Ecovillage uit méér groen en toch uit evenveel woningen bestaat als de klassieke verkavelingen.

Geen tabula rasa

De manier van werken is helemaal anders dan bij traditionele verkavelingsprojecten. Men gaat uit van de bestaande toestand van het terrein, en niet van een tabula rasa. De eerste stap is een inventarisatie van het waardevolle aanwezige groen. Dit kan een mooie houtkant zijn, een poel, een oud bosje met voorjaarsbloeiers etc. De ruimere omgeving wordt in kaart gebracht en men onderzoekt mogelijke verbindingen met nabijgelegen groenzones of landschapselementen. Deze terreinstudie resulteert in de opmaak van een groenplan, gekenmerkt door een afwisseling van open ruimten en bosjes, die met elkaar worden verbonden door het groen in de woondreefjes. De groene zones vormen natuurlijke en avontuurlijke speelplekken om in te ravotten. Er is veel aandacht voor de waterhuishouding. Waar mogelijk zorgen wadi's voor de infiltratie en buffering van het hemelwater, waardoor men op een natuurlijke

manier wateroverlast vermijdt. Een slimme beplantingsmethode, die rekening houdt met de standplaatskenmerken, maakt dat het onderhoud van het groen tot een minimum beperkt blijft. Extensief beheer en het gebruik van hoofdzakelijk inheemse struiken en bomen komt de biodiversiteit van fauna en flora ten goede. Het vernieuwende is dat een groenplan de basis vormt voor de architecten bij de opmaak van de verkavelingsplannen.

Bebossingssubsidie

De bouwfirma kiest met de groene aanplant voor meer bos en meer natuur, en dat brengt hen ook iets op. Voor de aanplanting van een nieuw bos geeft het Agentschap voor Natuur en Bos bebossingssubsidies aan particulieren en landbouwers. Het moet dan wel gaan om een terrein van minstens 0,5 ha groot, te beplanten, bezaaien of spontaan te verbossen met inheemse soorten. Met de subsidie van ANB wordt het bos officieel bos, waardoor het niet zomaar mag verdwijnen. Na de bouw van de ecovillage en na de officiële waarborgperiode, wordt het bos overgedragen aan de gemeente, en wordt het dus eigendom van de gemeenschap.

*Boven: verkavelingsplan van Waarschoot.
Onder: een wadi in ecovillage Freiburg.*

Meer info

Ecovillage:

- Nikè Verfaillie (Alert-Eco);
n.verfaillie@alert-eco.be
- Griet Vanhaverbeke (Plantgoed);
griet@plant-goed.be

Ecologische en sociale ruimtelijke planning:

- www.ecopolisvlaanderen.be

Bebossingssubsidie:

- www.natuurenbos.be

